

ƏDƏBİYYATŞÜNASLIQ

ŞƏHLA ABDULLAYEVA
Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru
AMEA Nizami Gəncəvi adına Milli
Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyi
abdullayevashakla@gmail.com

**ŞƏHAB TURŞİZİNİN “YUSİF VƏ ZÜLEYXA” MƏSNƏVİSİNİN ƏBDÜRRƏHMAN
CAMİNİN EYNIADLI ƏSƏRİLƏ MÜQAYİSƏLİ TƏHLİLİ**

Açar sözlər

چنین گفت آن سخنگوی خردمند
که از گفتار می زد طعنه بر قند
که در اقصای مغرب بود شاهی
بر اورنگ مهی زرین کلاهی

چنین گفت آن سخندان سخن سنج
که در گنجینه بودش از سخن گنج

که در مغرب زمین شاهی به ناموس
همی زد کوس شاهی نام طیموس

به برج خویش تابان اختری داشت
به درج خویش رخشان گوهری داشت
زلیخا نام شوخی غمزه پرداز
ز حسن او جهان یکسر پرآواز

زلیخا نام زیبا دختری داشت
که با او از همه عالم سری داشت
نه دختر اختری از برج شاهی
فروزان گوهری از درج شاهی
5

نمودی صورتی یک شب به خوابم
فکندی سالها در اضطرابم

به تندی گفت: از این بی مایه فرزند
نگشتم یک زمان دلشاد و خورسند
گهی عاشق گهی دیوانه گردد

گهی از خواب و خور بیگانه گردد
عزیز مصر پیش من کدام است؟
که چون او صد هزارانم غلام است
کجا با زاغ گردد جفت بلبل؟
کجا همجنس گردد خار با گل؟

معاذالله که این دلدار من نیست
به گلزار طرب جز خار من نیست
بت من ماه بود این ازدهائی است
مه من رحمتی بود این بلائی است

7

برای گنج بردم رنج بسیار
فتاد آخر مرا با ازدها کار
شدم بر بوی گل چیدن به گلشن
سنان خار زد چنگم به دامن

72

چو یوسف شد بدان دولت سرافراز
همه اخوان حسد کردند آغاز
ولی چون لطف یزدان یار باشد
چه باک از دشمن بسیار باشد

بگفت: ای مانده از مردانگی دور!
چراغ سروری را کرده بی نور
چو اندر خویشتن مردی ندیدی
ز مردان جانشینی برگزیدی
خریدی بنده ای بی شرم و آرم
که با من مجلس عشرت کند گرم؟

تو دخت خسرو مغرب زمینی
زنسل صاحب چه طرز طرز زم

به یوسف چون رسید این نوبت بخت
رسیدش بر سپهر هفتمین تخت
لوای عزتش از خطه خاک
به فیروزی گذشت از اوج افلاک

چو یوسف را خدا داد این بلندی
به قدر این بلندی ارجمندی
عزیز مصر را دولت زبون گشت
لوای حشمت او سرنگون گشت

چو شد بشکسته زو آن پیکر زر
همش دین گشت و هم دولت میسر

چو پا در یک رکاب آورد جبریل
بدو گفتا مکن زین بیش تعجیل
امان نبود ز چرخ عمر فرسای
که ساید بر رکاب دیگر ت پای

چو یک پا در رکاب آورد آن شاه
شنید آواز عزرائیل ناگاه
که فرمان نیست ای فرخنده منظر!
که ساید بر رکابت پای دیگر

مرا دیگر در این دنیای فانی
چه کار آید پس از وی زندگانی

ƏDƏBİYYAT:

Ключевые слова

Sh.Abdullayeva

Comparative analysis of “Yusuf and Zulaykha” by Shahab Turshizi with Abdurahman Jami’s masnawi of the same name

Abstract

th

Keywords